

Aj v roku 2015 je eurotémou Grécko.

Prezident tak zvolený nebol a spustila sa reťaz udalostí, ktorých výsledok môže mať v roku 2015 zaujímavé dopady na celú eurozónu.

Od prvého januára máme 19 členov eurozóny. Napriek menej ako vlažnej podpore vstupu medzi verejnosťou sa novým členom stala Litva. Počet členov smerom hore sa nejakú dobu už meniť nebude. Smerom dole to môže byť zaujímavejšie.

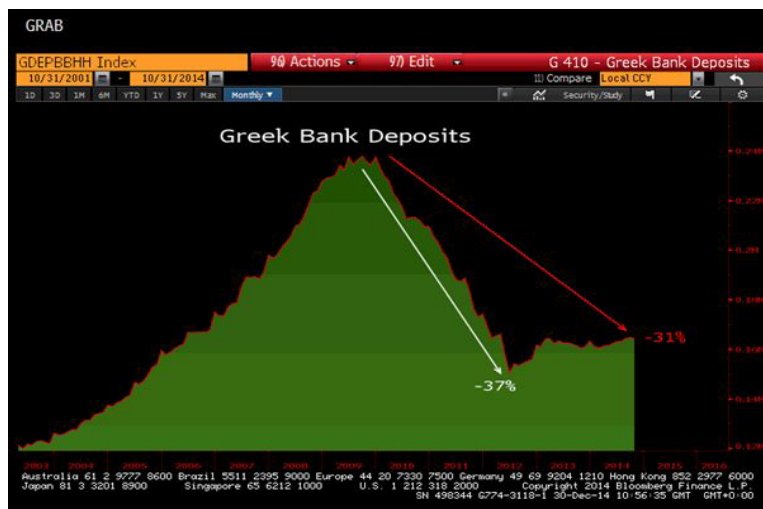
V Grécku sa stalo to, čo sa predpokladalo. V druhom kole prezidentských volieb sa koalícii podarilo zozbierať len 168 hlasov z 200 potrebných a 29. decembra to v treťom a zároveň poslednom kole bolo opäť len 168 poslancov. Prezident tak zvolený nebol a spustila sa reťaz udalostí, ktorých výsledok môže mať v roku 2015

zaujímavé dopady na celú eurozónu.

Grécky parlament bol rozpustený a na 25. januára boli vyhlásené predčasné parlamentné voľby. Trhy hneď ukázali, čo si o tomto vývoji myslia. Grécky akciový trh okamžite zaznamenal dvojciferný (neskôr čiastočne korigovaný) prepad a úroky na gréckych dlhopisoch sa priblížili 10%, čo ich ešte viac vzdialilo z oblasti, v ktorej by Grécko mohlo dúfať vo financovanie na trhu. Krajina má do konca februára Trojkou odloženú 7,2 miliardovú pôžičkovú tranžu. Dovtedy by malo pokračovať v reformách pracovného trhu, penzijného a daňového systému. Bez týchto peňazí sa veľmi skoro dostane do akútnych finančných problémov, s nimi (ale veľmi pravdepodobne bez možnosti získať ďalšie peniaze z trhu) sa do tých problémov dostane len o niečo neskôr.

V decembri z bánk vybrali 3 miliardy eur, čo je 14x viac, ako v novembri.

A zareagovali nielen trhy, ale aj obyčajní Gréci. V decembri z bánk vybrali 3 miliardy eur, čo je 14x viac, ako v novembri. Čiastočne to bolo spôsobené potrebou zaplatiť dane, čiastočne strachom o budúcnosť.

Väčšina z vás tuší, že problém spojený s voľbami sa volá SYRIZA. Marxistická strana (resp. skôr koalícia rôznych ultralavicových strán) má podľa prieskumov najväčšie šance vyhrať voľby. Miesto vysvetľovania, prečo je to problém, si pozrite ich program. Obsahuje napríklad jedlo, ošatenie a ubytovanie všetkým, čo to potrebujú. Minimálna

O dopadoch čo i len čiastočného implementovania takéhoto programu hádam ne-
treba písať.

mzda 875 eur (to je zhruba priemerná mzda v Grécku!), zrušenie gréckeho dlhu, dl-
hové moratórium aj pre občanov. Kde na to vziať? Vydaním dlhopisov a obmedzením
daňových únikov. Aspoň v tomto návode sa nelíšia od väčšiny európskych vlád, len
nereálnosť dosiahnutia cieľov je o značný kus vyššia...

O dopadoch čo i len čiastočného implementovania takéhoto programu hádam ne-
treba písať, hoci šéf SYRIZA Tsipras, ako to už v politike býva, umierňuje svoje pos-
toje s blížiacou sa šancou na vládnutie. Kým je Grécko v eurozóne, pri implemen-
tácii takéhoto programu by dostal okamžitý stop na pôžičky. A čo je pre Grécko ešte
nebezpečnejšie, ECB by mohla stiahnuť podporu gréckych bánk a položiť tak bank-
ový systém prakticky do hodiny. Na druhej strane, Grécko má dnes slušné primárne
prebytky a strasenie sa dlhu by krajinu výrazne odľahčilo. Jediná šanca, ako sa budú
dať splniť predvolebné sľuby, tak bude vystúpenie Grécka z eurozóny a inflačné fi-
nancovanie rozpočtu a bankového systému. No ak by Tsipras začal plniť program,
primárny prebytok by bol čoskoro preč.

Grécko sa tak na piaty rok záchrany ocitlo tam, kde bolo v roku 2010. Nie tak eurozó-
na. Kým v roku 2010 sa problémy šírili ako morová epidémia, dnes je situácia trocha
iná. Ostatné problémové štáty majú svoje záchranné programy a rovnako infúzie pre
bankový sektor sú pripravené na okamžité podanie v prípade potreby. Veria tomu
aj trhy – kým grécky dlh sa prudko predražuje, španielske či talianske dlhopisy na
rozdiel od minulosti ostávajú v pokoji. Dokonca aj politici, ktorí v minulosti dostávali
zimnicu pri zmienke Grexitu, dnes nad takou možnosťou mávajú rukou. Znamená to,
že Grécko už je mimo záujem všetkých ostatných? Nie.

Za prvé, slovami klasika: „Politicky, myslíte politicky!“ Čokoľvek SYRIZA (chtiac ale-
bo nechtiac) v Grécku získa, budú pre svojich voličov chcieť aj ostaté podobné strany
v Španielsku či Taliansku. To by bola už trocha iná pesnička.

Za druhé, peniaze. Väčšina aktuálneho gréckeho dlhu pochádza z európskych zdrojov,
alebo z MMF. Pripomeňme si – Grécko od roku 2010 dostalo z rôznych zdrojov po-
moc zhruba 270 miliárd eur. Vrátenie týchto peňazí je v ohrození. Gigantická suma,
politicky neprijemná najmä tým, že daňovníci členských štátov doteraz neplatili prak-
ticky nič, len poskytli garancie. Prebudenie môže byť kruté. Slovensko sa nezúčastnilo
prvého kola bilaterálnych pôžičiek (ak nerátame náš 0,18% podiel v MMF), ale cez
dočasný euroval sme už do pomoci skočili naplno a v Grécku máme zhruba 1,5 mil-
iardy eur.

Francúzsko ruší kontroverznú
75% miliónársku superdaň.

Aby sme nezačínali nový rok pesimisticky, SYRIZA voľby ešte nevyhrala. A ani jej
víťazstvo nemusí byť také tragické, ale naopak môže znamenať zlom a opustenie
mŕtveho bodu, v ktorom sa eurozóna už roky nachádza. A obzvlášť Grécko, ktoré má
aj po piatich rokoch stále gigantickú nezamestnanosť a gigantický dlh. Takže tento
pesimistický začiatok vlastne môže byť dôvodom na optimizmus!

A aby nechýbala v novom roku ani štipka rozumu, Francúzsko ruší kontroverznú 75%
miliónársku superdaň po tom, čo jej výnosy sa ukázali ako zanedbateľné.

Želajme si, aby podobné správy raz dostali aj všetci slovenskí zamestnanci, živnostníci
a podnikatelia.

Martin Vlachynský
2.1.2015